

JEUGDHERINNERINGEN (1930-1937) AAN DE SOCIALE STADSWONINGEN IN DE LOURDESSTRAAT, NU ST-BERNADETTESTRAAT.

Oud-inwoner Victor Antheunis, geboren in de Brusselsepoortstraat, als oudste zoon van Firmin Antheunis.

Toen op 11 Januari 1930 de jongste, Marcel, geboren werd, was mijn geboortehuis te klein geworden voor ons gezin van 5 personen, vader, moeder en 3 zoons. Mijn tweede broer werd geboren in 1926.

Ons huisje aan de Keizerpoort was waarschijnlijk het kleinste van Gent.

Mijn vader was paswerker in de locomotiefstelplaats van de N.M.B.S. te Merelbeke. Daar vader aan het spoor was en een gezin had met 3 kinderen, zijn wij dan in Juni 1930 naar de Lourdesstraat gaan wonen, N° 47. Mijn broer Marcel heeft daar zijn eerste voetstappen gezet.

Het was toen al een volksrijke buurt, zoals waarschijnlijk nu nog.

Dat was dan het schooljaar 1930-1931. Wij zijn daar gekomen in de grote vakantie en dat was om te beginnen een grote verandering, want nu mochten wij op straat spelen en ravotten, iets wat aan de Keizerpoort niet mogelijk was.

Mijn eerste kennismaking met mijn nieuwe toekomstige vrienden was natuurlijk niet schitterend, want ik was nieuw in de buurt en de anderen die daar woonden waren anciens.

De eerste waar ik mee kennis maakte was Jules De Bleye. Daar ik nogal donker van huidskleur was zegde die tegen mij "Dag muurke".

Jules had toen redelijk lang haar tot in zijn nek en mijn wederantwoord was dan ook "Dag meiske".

Dit was dan onze eerste kennismaking, later zijn wij dan de beste vrienden geworden en gebleven, met nu en dan een kinderruzie.

Wij hebben samen heel de lagere school doorlopen vanaf het 1e studiejaar tot en met het 7e. En nadien ook nog de vakschool in Gent.

De eerste twee studie jaren en de kleuterklassen waren in 5 houten paviljoenen gans vanachter rechts in de tuinwijk waar nu op dezelfde plaats appartementen gelegen zijn.

Gedurende het schooljaar 1932-1933 zaten wij in het 3e studiejaar bij Mw. Verkercke en dat was dan in de eerste zijvleugel van de nieuwe stedelijke school.

De broedersschool naast cinema "Nova" was er dan nog niet. Die werd er gebouwd rond 1935. Daar hebben wij de laatste "6 weken" voor onze plechtige communie gedaan. Twee jaar daarvoor moesten wij iedere zondag, 's morgens en 's middags naar de "Braeckmanschool" op St-Amandsberg, daar waar nu het Centrum ten Berg is.

Van het schooljaar 1931-1932 heb ik een foto van het 2e studiejaar met 43 leerlingen in de klas, bijna allemaal van de parochie. Ik heb ook een foto van het onderwijzend personeel van die tijd. De bestuurder was toen Mr. Charles Dhondt, de onderwijzers waren Mr. Piet Schepens, schrijver van Noorse sprookjes, Mr. Nuytens, Mw. Verkercke, Mw. Tremerie, Juffrouw Van Wezemael en Mw. Comhaire.

Mijn vader is dan 7 jaar alle dagen met de fiets heen en weer naar Merelbeke gereden om te gaan werken, ook de zaterdag, want het was toen nog de 48 urenweek.

In die tijd waren er 4 bekende figuren in deze volkswijk.

1e Mr. Veroeven, alias Napoleon. 2e Frans de kleermaker. 3e Ene zekere Mr. De Corte, 4e Mr. Gillis, alias "De Witte".

De bekendste gezinnen van toen waren de volgende: Vereecken-Gillis- Mattheeuws- Lottefier- De Bleye- Verhoye- Van Hulle- Veroeven- Verelst- Verstraete- Laisnez- Karel De Roo, alias Mikadootje (8 of 9 kinderen)- De Kimpe- Hamelinck, enz.

In 1936 is het gezin De Regge er bij gekomen.

De sterkste sportmannen van toen waren: René Mattheeuws (worstelen), Remi Lottefier, kampioen van Oost-Vlaanderen (worstelen), Oscar Veroeven (gewicht heffen).

Van migranten gesproken, in die periode waren daar reeds veel vreemdelingen. Er waren daar enkele franssprekende gezinnen, Duitsers, zelfs een Russisch gezin, een Portugees, een Grieks (Familie Dyniacos). Dit kwam door de uitbreiding van de Gentse haven.

In het jaar 1936 zijn er zelfs Spaanse kinderen komen wonen bij adoptieouders door het uitbreken van de Spaanse burgeroorlog. Enkelen daarvan zijn er nadien zelfs blijven wonen.

Begin 1930 hebben wij de buurtspoorweg Tram 0 naar Oostakker, in opvolging van het stoomtrammeke, weten beginnen rijden.

Ook de Gentse radiodistributie is rond 1934 gestart.

In die tijd hebben wij een mooie jeugd gekend, er waren weinig of geen auto's en op de pleintjes mocht men toen nog voetballen. Zoals ik reeds zegde was die tijd een paradijs om te gaan ravotten, in die mate dat ons moeder dikwijls bleef zitten met ons eten.

Wij gingen veel gaan spelen tegen de grot van Lourdes, aan de vele grachten die daar toen tegen lagen en de zandbergen langs de Koestraat.

Ook soms aan Port-Arthur op de treinwagons van de haven. Ook nog in de Waterstraat in de lege huizen in opbouw, maar toen was het nog geen Waterstraat (bij regen veel modder).

Ons vader had een roede gemaakt, een stok met enkele lederen riempjes (in het Gents noemde men dat "Ne martinee"). Moeder wachtte ons dan af om

ons wat rammel te geven omdat we weeral zo lang wegbleven. Maar bij de eerste slag dat ze mij gaf liet ik mij vallen en huilde en kermde ik zodanig dat het arme mens niet meer dierf slaan.

Velen van dien tijd zullen het met mij eens zijn dat wij daar een mooie en onbezorgde jeugd beleefd hebben. Jan Lottefier zegt dat ook nog altijd, hij is nu 80 jaar en woont in de Zingemkouterstraat.

Rond 1936 is daar dan de familie Maurice De Regge komen wonen met 3 zoons: Eugène, Gustaaf en Georgke. De huidige schepen van de stad Gent Martien De Regge is de dochter van Gustaaf. De oudste zoon Eugène heeft Bureelhoofd geweest van Water-Gas-Elektriciteit aan het Zuid.

Wat wij ook nog gedaan hebben als kwajongensstreek was over de muur klauteren aan dat pleintje dat paalde aan de tuinen en hovingen van het margarine-fabriekje van de familie Demeester, waar het huidige restaurant "Ter Toren" gelegen is, om aan het fruit te plukken.

Er heeft daar ook een zekere Robert Becu gewoond, zoon van een brievenbesteller, die nadien nog reporter geworden is van het dagblad "Het Volk". In de beginjaren van de TV rond 1960 heeft hij zelfs nog de reportage gedaan van de "Ronde van Frankrijk", vòòr Fredje De Bruyne.

Het ongeluk aan de Hoge Weg met die fietser die onder Tram 7 voor de Darsen heb ik weest zien, ik was toen nogal nieuwsgierig. Het was geen aangenaam zicht: deze mijnheer zat nog altijd onder de tram en dat is mij nadien altijd bijgebleven, het was maar een droevige herinnering.

Ons geliefkoosd speelgoed in die tijd was een hoepel bestaande uit een oude fietsvelg met een speciaal geplooid ijzer, veel meer waren wij niet gewoon, dus ook vlug tevreden.

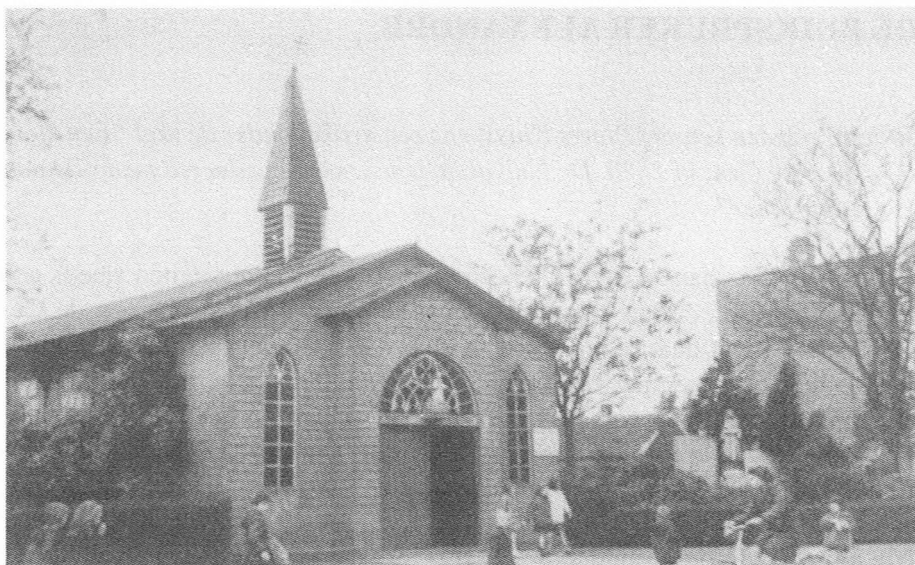
Ik ben ook twee maal in de schoolkolonie van Knokke geweest, nl. in 1933 en 1934. Daar waren houten paviljoenen welke gediend hadden in de wereldoorlog 1914-1918 als "Kriegslazarett" om gekwetste Duitse soldaten te verzorgen.

Een paviljoen is in 1935 overgebracht naar de Lourdesstraat om er het houten noodkerkje van te maken. Ik heb er de inhuldiging van bijgewoond.

Ook cinema "Nova" heb ik rond 1936 weten starten. Ik heb er de eerste sprekende cow-boyfilms gezien met John Wayne en de zangfilms met Jozef Schmidt. In deze cinema is er in 1936 een "bonte avond" geweest met de toen vermaarde Nederlandse zanger Willy Derby; ik heb nog het programma in mijn bezit.

Enkele oud-leerlingen van deze stedelijke school: Omer Laisnez uit de volkse tuinwijk en Victor Baeyens uit de Grondwetlaan en de Paviljoenweg (toen barakjes) hebben in de 2e wereldoorlog wat beleefd.

Omer Laisnez was ongeveer 20 jaar en reeds gehuwd en vader van een kind toen hij aangehouden werd op zijn werk bij Carels op den Dok. Hij is nooit

De voorlopige St.-Bernadettekerk.

naar huis teruggekomen en waarschijnlijk terechtgesteld in Duitsland rond 1944. Zijn naam staat vermeld op de herdenkingsplaat aan de ingang van de toenmalige stadsschool.

Victor Baeyens hebben de Duitsers van zijn bed gelicht op 31 Juli 1941 en naar de gevangenis van de Nieuwe wandeling gevoerd, nadien naar Breen-donk en daarna naar het Concentratiekamp van Neuengamme.

Hij is 46 maanden van huis weggebleven. Na de oorlog heeft hij 2 boeken geschreven over de kampen en heeft hij voordrachten gehouden in verschillende scholen, tegen het nazisme en om aan de jeugd te vertellen wat daar allemaal is gebeurd. Victor is overleden op 21 September 1998, hij was 78 jaar.

Jules De Bleye is in 1955 gaan werken in het "Atelier central" van de UCO in de Molenaarstraat. Daar waren wij voor de 3e maal in ons leven terug samen. Jules heeft zijn laatste jaren gewerkt in T.A.E. in Destelbergen als onderhouds-chef. Ik was reeds 13 jaar op het tekenbureel als technisch tekenaar. In 1982 is Jules De Bleye met bruggpensioen gegaan en is dan een jaar nadien overleden na een slepende ziekte. Hij was blij dat hij nog veel voor zijn gemeente ging kunnen doen, maar het heeft niet mogen zijn.

Op de begrafenis van Jules stonden we met 5 of 6 oud-leerlingen die in de dertiger jaren in dezelfde klassen van de lagere school hadden gezeten.

Ziedaar enkele mooie en minder mooie jeugdherinneringen van een oud-in-woner van de St-Bernadettestraat van de dertiger jaren.

Victor ANTHEUNIS °17-12-1923